

til Opreisning af et stort Monument i Sorø — jeg tror, det er anslaaet til 50,000 Kr. — og det vilde være smukt, om Staten, som jo staar i et vist Forhold til Solbergs Efterladenskaber, og som er ret villig til at indkassere Penge af, hvad han har testet, tog sig af Tanken om at opreise et saadant Monument, da vilde de Private vistnok gjerne trække sig tilbage og anvende deres Tilskud til andre Diemed. For Dehleschlagers Bedkommende tror jeg ogsaa, der kunde være Tale om at komme til noget Eignende. Jeg tror ikke, det ærede Medlem vil faa Sympathi fra den Side, til hvilken jeg hører, forsaavidt han skulde være istand til at føre noget Saadant frem; vi vilde vist gjerne følge ham. Det kan heller ikke negtes, at, naar man taler om Reduktioner, om Nedsættelse i vore Udgifter og Reduktion af vore Indtægtskilder, maa man noget have for Die, hvad det ærede Medlem for Skjøbenhavn's 4de Valgtreds (Scharling) igaar paapegede, at der kan forestaa store Udgifter, som maa antages at blive nødvendige. Jeg vil nødig her komme ind paa en udsørlig Omtale heraf, thi deri er jeg enig med det ærede Medlem foran (Th. Nielsen), at det ikke er heldigt at anvende tre Fjerdedele af Liden paa at tale om Krigsvejen og Lønninger, eller — om Forlæbelse! — det var kun Halvdelen af Liden. De tre Fjerdedele af Liden var det nok, der blev anvendt af de latinste Drengene paa Latinen. Ja, jeg veed ikke, om Forholdene have udviklet sig saaledes; da jeg havde med den sorte Skole at gjøre, anvendte vi kun omtrent en Sjettedel af Liden paa Latinen, og jeg tvivler meget om, at der for Diebliffet anvendes mere derpaa. Men, som sagt, Alle maa jo være enige om, at inden vi gaa til store Reduktioner af vore Indtægter, maa vi have for Die, at der kan forestaa store nødvendige Udgifter til Landets Forsvar. Det er et Moment, der ikke kan lades ude af Betragtning, naar vi ville tale om en Reduktion af vore Indtægter. De ærede Medlemmer, der igaar udtalte sig for en Nedsættelse af Indtægterne i dette Diebliff, vare tilbøjelige til at sige, at denne Nedsættelse skulde komme Omsetningen, Handelen og Industrien tilgode. Jeg vil sige, at skulde man i Diebliffet tænke paa en saadan Nedsættelse og navnlig foretage en Undersøgelse heraf ved Behandlingen af Finantsloven, maa det jo erindres, at vi have en vis Hæie til her at lægge Vægt paa den diebliffelige Stilling, thi Finantsloven gjælder jo kun for eet Aar, og jeg maa da sige, at jeg tror, at vore materielle og økonomiske Forhold i Diebliffet stille sig noget gunstigere, end det i flere Aar har været Tilfældet, for Alt, hvad der hører under de egentlig selvstændige Næringsdrivendes Kategori. Jeg tror snarere, at Forholdene stille sig mindre gunstig iaar eller endog ligefrem ugunstig for dem, der leve af faste Indtægter, og tildeels for dem, der leve af deres personlige Arbeide. Jeg tror, at Priserne paa

Livsformødenhederne maa erkjendes nu at være saadanne, at de, der leve af faste Indtægter, maa siges at være ilde stillede, og jeg tror ikke, at Arbeidspriserne have været i en saadan Stigen som den, der er bleven Produkterne til Del. Forsaavidt man altsaa vil beskæftige sig med at reducere Indtægterne og lade denne Reduktion komme Nogen til Gode, tror jeg snarere, det maa blive de nævnte Klasser. Ærede Medlemmer have jo ogsaa talt om Tolben. Jeg skal med Hensyn dertil sige, at det, at komme til en stor Reduktion i Tolben, jo maaste kunde have sine betænkelige Sider, saalænge vi ikke kunne overføre vor Status for længere Tid. Men en Omlægning af Tolben, saa at der blev foretaget Lettelser paa visse Punkter, navnlig med Hensyn til Livsformødenheder, og paa den anden Side lagt større Beskatning paa Luxusgjenstande, vilde vel ikke møde væsentlig Modstand; hvis Diebliffet har noget Krav, turde det nærmest gaa i den Retning.

Forsaavidt man beskæftiger sig med den diebliffelige finansielle Stilling, tror jeg ikke, det vil kunne negtes, at den Maade, hvorpaa vort økonomiske Samfund i det Hele arbeider og er stillet, maa have sin Betydning, især ved Finantslovens Behandling, og jeg skal derfor tillade mig at gaa lidt nærmere ind paa en Undersøgelse af de forskjellige Momenter, som i den Retning have Betydning. Det vil væsentlig være Agerbrugets Tilkaar, man i saa Henseende maa beskæftige sig med; thi hos os er haade Handel og Industri temmelig nøie knyttet til Agerbruget, som jo er vort Hovederhverv. Handelen søger ganske vist ogsaa at løse videre Opgaver; men i det Hele og Store maa vi dog vist sige, at vi endnu ikke ere komne ret langt videre, end at vor Handel nærmest er beskæftiget med vor egen Ind- og Udførsel. Det er nærmest dens Opgave at besørge denne. Ganste vist er der Tendenser til at føre den videre — Befræbelse, som man kun maa haabe, ville lykkes — men i det Hele og Store tror jeg, at vor Handel er knyttet til Landbruget. Med Industrien er det Samme Tilfældet. Vi have ikke de naturlige Betingelser for en helt selvstændig udviklet Industri; vi have ikke Bjergværter, Brud eller Stov i et saadant Omfang, at vi kunne komme til at udføre de forarbejdede Produkter heraf, og ere derfor naturlig henviste til at forædle vore egne Landprodukter og udføre dem. Derfor maa Industrien for en væsentlig Del støtte sig til Landbruget. Det er ikke min Mening at ville sætte Landbruget ubetinget som Nr. 1; tværtimod, jeg tror, vi komme ind i en Periode, hvor vi maa lægge mere Vægt paa den industrielle Udvikling. Jeg skal i saa Henseende henlede Opmærksomheden paa, at der i den senere Tid er foretaget Skridt, hvorved en saadan Sammenlutning har faaet en væsentlig Fremgang, idet man navnlig her paa Sjælland